

Vi förändrar arbetsmarknaden

Europeiska socialfonden

stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Utlysning för ESF Nationellt med inriktning på Unga i mobilitet

Nu kan ni söka stöd för projekt inom programområde 2, *Ökade övergångar till arbete och studier*, mål 2.3 *Kvinnor och män som står särskilt långt från arbetsmarknaden ska komma i arbete, utbildning eller närmare arbetsmarknaden*.

Svenska ESF-rådet avsätter 30 000 000 kronor i denna utlysning. Projekt i denna utlysning ska medfinansieras med 25%.

Syftet med utlysningen är att unga i utanförskap får bryta med en negativ social kontext genom att få ta del av ett mobilitetsprogram bestående av förberedelsefas, utlandspraktik samt uppföljningsfas. Målsättningen är att stödja ungdomarna så att de ska kunna komma in och stanna kvar på arbetsmarknaden.

Målgruppen är unga kvinnor och män 18 – 30 år som är arbetslösa eller står långt från arbetsmarknaden och som brister i handlingskraft och proaktivitet på grund av bristande självförtroende och motivation.

Utlysningen vänder sig till aktörer inom offentlig, ideell och privat sektor. Sökande ska ha erfarenhet av att arbeta med målgruppen och bör även ha erfarenhet av mobilitetsprogram. Utlysningen vänder sig endast till projekt och projektägare som avser att ge nationell effekt för utlysningens frågeställning. I ansökan ska det tydligt framgå på vilket sätt detta sker.

Utlysningen pågår mellan 1 juli 2019 och 5 september 2019. Utlysningen stänger klockan 16.00 sista ansökningsdagen. Projekten kan starta tidigast 1 november 2019 och senast 1 december 2019. Slutdatum för projekten är den 30 juni 2022. Svenska ESF-rådet kan fatta särskilt beslut om förlängning.

Vi förändrar arbetsmarknaden

Socialfonden

Det svenska operativa programmet för socialfonden 2014-2020 genomförs som en del av Europa 2020-strategin, det vill säga EU:s strategi för smart, inkluderande och hållbar tillväxt. Fondmedlen ska användas till att förstärka och utveckla den nationella arbetsmarknadspolitiken och bidra till Europa 2020-strategins uppfyllande.

Bakgrund

Våren 2015 genomförde Svenska ESF-rådet i regionerna Östra Mellansverige, Västsverige och i Sydsverige utlysningar med inriktning på unga i mobilitet och som resulterade i fyra beviljade projekt. Inriktningen unga i mobilitet har bakgrund i en gemensam satsning inom lärandenätverket *ESF Transnational Learning Network*, TLN Mobility, som initierades av EU-kommissionen mellan den nuvarande och förra programperioden i syfte att tillvarata goda resultat och erfarenheter från det framgångsrika tyska IdA-programmet (Integration through Exchange). I lärandenätverket ingår regioner eller ansvariga myndigheter för Europeiska socialfonden i Polen, Tjeckien, Tyskland, Slovenien, Sverige och regionerna Andalusien, Baskien, Katalonien, Galicien och Trento.

IdA-programmet drevs inom ramen för Tysklands operativa program för Socialfonden under föregående programperiod 2007-2013 och vände sig till unga vuxna i utanförskap i behov av stöd vid övergång från skola till arbetsliv. Genom ett program för utlandspraktik var avsikten att stärka målgruppen utifrån de positiva effekter en utlandsvistelse kan innebära kombinerat med ett nytt socialt sammanhang fri från belastning från hemmiljön och det förflutna. Programmet medförde ett gränsöverskridande arbete av insatser till målgruppen och flertalet utmaningar, från urvalet av deltagare till intensiv förberedelse inför utlandspraktik samt pedagogiskt stöd under och efter utlandsvistelsen. Utvärderingen pekade på att IdA-programmet var en stor framgång. Utlandspraktiken var mer än en resa. Den främjade geografisk, mental och känslomässig flexibilitet och krävde av deltagarna att lära sig att leva under okända förhållanden, vilket medförde tydliga personliga förändringar i attityd och beteenden. Omkring 10 000 genomgick programmet, av dem var över hälften i utbildning eller i arbete november 2013.

Under 2015 - 2018 har de svenska beviljade mobilitetsprojekten Active Mobility, SPACE och Mobile You genomförts. Det fjärde beviljade projektet Ung i Europa fick i förtid avbrytas. Inom ramen för utlysningen har projekten haft som övergripande målsättning att bidra till att kvinnor och män i åldern 18-30 år som står långt från arbetsmarknaden kommer i arbete och/eller studier och att stärka deltagarnas självkänsla.

Från senvåren 2017 till och med december 2018 har en klusterutvärdering genomförts av utlysningssatsningen Unga i mobilitet. Utvärderingen visar att drygt fyra av tio deltagare direkt efter projektavslut är i arbete eller utbildning, och majoriteten av dessa ungdomar är också kvar i *Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling*

Vi förändrar arbetsmarknaden

arbete och studier sex månader efter avslut. Utvärderingen visar vidare att mobilitetsprojekten har stärkt deltagarnas självförtroende, motivation och handlingskraft och därmed deras förutsättningar att komma ut i arbete och studier på längre sikt. Detta bekräftas i hög grad av genomförda intervjuer med företrädare för mottagarorganisationer respektive Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och kommunen som skickat deltagare till projekten. Genomförda intervjuer med deltagare som slutat visar att flertalet deltagare fortfarande känner sig stärkta även flera månader efter projektslut.

Det som skiljer mobilitetsinsatser från andra arbetsmarknadsinsatser som har fokus på stegförflyttning är främst det transnationella samarbetet med praktik utomlands för deltagarna. Genomförda intervjuer pekar samstämmigt på att det transnationella samarbetet har stor betydelse för deltagarnas utveckling. Enligt intervjuade mottagarorganisationer, projektmedarbetare och deltagare bidrar utlandspraktiken primärt till fyra övergripande värden.

- Utlandspraktiken medför en ökad sannolikhet att deltagarna fullföljer och därmed utvecklas i större utsträckning. Ett antal deltagare lyfter fram värdet av att praktiken är långt hemifrån, vilket gör det svårare att avbryta vid första motgång.
- Utlandspraktiken innebär en större utmaning och därmed en ökad möjlighet till utveckling. Det transnationella utbytet omfattar inte bara praktik, utan också att deltagarna ska leva och bo i ett nytt land tillsammans med människor som de inte känner väl sedan tidigare. Flera deltagare anger att utlandspraktiken på många sätt varit väldigt utmanande, men att den därför också givit så mycket mer än insatser i Sverige. En företrädare för en intervjuad mottagarorganisation beskriver mobilitetsinsatser som ett "24-timmars-program":
- Utlandspraktiken innebär ett kontextbyte. Kontextbytet medför i sin tur en möjlighet för deltagarna att frigöra sig från en negativ självbild. Flera deltagare, i synnerhet med funktionsnedsättningar, menar även att kontextbytet inneburit att de kommit bort från välmenande, men hämmande stödstrukturer i form av vänner och familj
- Slutligen, utlandspraktiken fungerar som en motivator för att bryta hemmasittande och förändra den egna situationen. Flera deltagare anger att de initialt tvekade eftersom de tvivlade på sin förmåga att klara av utlandspraktiken. Praktiken sågs samtidigt som en stor möjlighet, att en sådan chans får man bara en gång i livet, som en deltagare uttrycker det.

Från utvärderingen framgår även att det finns flera deltagare som upplever att projektens omedelbara effekter i form av förbättrad självförtroende och självständighet successivt har avtagit. Enligt dessa deltagare beror det främst på återgången till vardagen, och de rutiner som de befann sig i innan utlandspraktiken. En del deltagarna uppger att de inte blir utmanande i samma utsträckning *Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling*

Vi förändrar arbetsmarknaden

som utomlands (eget hushåll, ansvar att klara sig på egen hand, nya oförutsägbara situationer som ska lösas etc.) och då avtar det förstärkta självförtroendet. Deltagarnas erfarenheter visar på mobilitetsinsatsers dilemma: bytet av kontext via utlandspraktiken ger deltagarna möjligheter att bryta sig loss från gamla mönster. Samtidigt är det svårt att upprätthålla denna utveckling när kontexten återgår till den vanliga.

Utvärderingen menar att dessa erfarenheter ligger i linje med forskning, som visar att tilltron till den egna förmågan att framgångsrikt kunna skaffa ett jobb sjunker över tid om inte jobbsökandet leder till framgång. Det innebär att uppföljning och fortsatt stöd är centralt för att deltagarnas positiva utveckling ska kunna upprätthållas över tid. Ett efterföljande stöd är även centralt i de fall deltagaren står långt från arbetsmarknaden av fler skäl än enbart bristande självförtroende och initiativförmåga. Detta ställer krav på en fungerande samverkan med anvisande aktörer under såväl rekryteringsfas som genomförande och avslut.

Ungdomar kan stå långt från arbetsmarknaden av flera skäl. Det finns ungdomar som inte får jobb för att de brister i nätverk eller saknar kunskap och kompetens som arbetsgivare efterfrågar, exempelvis en gymnasieexamen, kunskaper i svenska eller yrkeserfarenhet. För dessa ungdomar kan rustande insatser i form av vuxenutbildning, yrkesutbildning eller en traditionell praktik ge ett gott resultat. Det finns även andra ungdomar, som saknar sysselsättning för att de inte söker arbete aktivt eller som inte fullföljer anställningar som de fått. För dessa ungdomar utgörs det primära arbetsmarknadshindret inte av bristande kunskaper, utan av bristande handlingskraft och flyktbenägenhet. Varaktiga övergångar i arbete och studier bland dessa ungdomar kräver därför andra typer av insatser, som syftar till personlig utveckling och beteendeförändring i termer av exempelvis ökad självförtroende, förmåga att hantera motgång och stärkt motivation. Att dessa egenskaper har betydelse för en individs etablering på arbetsmarknaden ligger väl i linje med de framgångsfaktorer som arbetsmarknadsforskningen pekar ut som centrala. Utvärderingen hänvisar till en metaanalys från 2014 där det konstateras att arbetsmarknadsinterventioner är mer effektiva om de:

- stärker färdigheter i jobsökning
- förbättrar färdigheter att presentera sig själv
- ökar tilltron till den egna förmågan att framgångsrikt kunna söka och behålla ett jobb (self-efficacy)
- förstärker proaktivitet
- uppmuntrar tydlig målsättning
- mobiliserar ett socialt stöd

Vidare pekar forskning på att en individs tilltro till sin förmåga har en tydlig påverkan på om individen kommer att utföra en uppgift eller ej. Det innebär att det inte räcker att en arbetssökande har kunskap om jobbsökarprocessen, ex hur ett CV ska skrivas. För att den arbetssökande i praktiken ska söka jobbet krävs även att hen tror på sin förmåga att klara av detta. Sammantaget

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

pekar forskningen på att det är relevant att stärka arbetssökande individers självförtroende och proaktivitet för att främja arbetsmarknadsetablering.

Utlandspraktikens mervärde är i första hand kopplad till deltagarnas personliga utveckling. Mobilitet ska således inte ses som en generell universallösning för att stötta ungdomar långt från arbetsmarknaden. Om ungdomar för nära arbetsmarknaden deltar, betalar sig insatsen sannolikt inte. Om ungdomar deltar som står långt från arbetsmarknaden på grund av flera andra skäl, riskerar insatsen att bli verkningslös. Utvärderingen pekar på att mobilitetsinsatser sannolikt är effektivast om de riktar sig mot ungdomar som under längre tid stått utanför arbetskraften, exempelvis på grund av ohälsa, där det primära etableringshindret handlar om att bristande självförtroende, initiativförmåga och handlingskraft. Det kan handla om ungdomar i slutet av en lång rehabiliteringskedja, eller hemmasittande ungdomar som fastnat i isolation och passivitet. Det innebär i sin tur att det inte är tillräckligt att avgränsa målgruppen för att säkra en ändamålsenlig matchning, utan rekryteringsförfarandet behöver också anpassas.

Förutsättningarna för implementering av mobilitetsinsatser är begränsade visar utvärderingen. Försäkringskassan kan inte implementera mobilitetsprojekt eftersom de endast har ett samordningsansvar och således inte finansierar några insatser själva. Regelverksmässiga förutsättningar saknas hos Arbetsförmedlingen för såväl initiering som implementering av mobilitetsinsatser. Befintliga insatsprogram för målgruppen begränsar även möjligheten till implementering av mobilitetsinsatser. Utvärderingen menar att störst sannolikhet för implementering återfinns bland kommuner och att samordningsförbund kan spela en viktig roll för att stärka förutsättningarna för implementering under en övergångsfas. Då kostnaden för mobilitetsinsatser kan anses höga är det för en framgångsrik och kostnadseffektiv implementering en förutsättning att deltagare ur rätt målgrupp nås av insatsen.

Även om Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan inte kan agera projektägare för mobilitetsprojekt och heller inte kan implementera mobilitetsinsatser i verksamheten, utgör de centrala samverkansparter.

Mobilitetsprojekt bygger övergripande på tre faser, förberedelse, utlandspraktik och uppföljningsfas. En tydlig slutsats från utvärderingen är att det inte räcker att arbeta utifrån de tre faserna för att generera goda resultat, utan att det krävs även organisatorisk kapacitet i form av relevanta arbetssätt och förhållningssätt. Arbetssätten innefattar bland annat en växelvis kombination av utmaningar och stöd, ett flexibelt upplägg samt användningen av gruppen som stödjande struktur. Förhållningssättet innefattar bland annat tilltro till individens inre kapacitet samt en lyhördhet gentemot deltagarnas behov.

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

Utlisningens inriktning

Mot bakgrund av ovan lärdomar, resultat och värden för deltagarna tillsammans med rådande strukturer och regelverk i ordinarie insatser för målgruppen som hindrar eller försvårar för dem att få ta del av utlandspraktik, utlyser Svenska ESF-rådet medel för att möjliggöra utlandspraktik för unga 18 – 30 år med syftet att underlätta etablering i arbetslivet och bidra till att öka deltagande i och fullföljande av utbildning. Målsättningen är att stödja målgruppen så att de ska kunna komma in och stanna kvar på arbetsmarknaden.

Utlisningen kopplas till mål 2.3 i det nationella socialfondsprogrammet *Kvinnor och män som står särskilt långt från arbetsmarknaden ska komma i arbete, utbildning eller närmare arbetsmarknaden* och därmed investeringsprioritering 8.1 *Tillgång till anställning för arbetssökande och icke-förvärvsarbetande, inbegripet långtidsarbetslösa och personer som befinner sig långt från arbetsmarknaden, samt genom lokala sysselsättningsinitiativ och stöd till arbetstagarnas rörlighet.*

Förväntade resultat och effekter av projekten

I förhållande till utvärderingens iakttagelser och resultat fokuserar förväntade resultat och effekter av projekten på deltagarnas utveckling.

- Att kvinnor och män 18 – 30 år som står långt ifrån arbetsmarknaden kommer i, eller närmar sig, arbete eller utbildning
- Att kvinnor och män 18 – 30 år stärkt sin självförtroende, motivation och handlingskraft

Svenska ESF-rådet ser följande övergripande områden som centrala för bedömningen av hur väl en ansökan svarar mot ovan resultat och effekter samt de nationella urvalskriterier som beskrivs längre ner i utlysningstexten.

- **Sökandes kompetens och kapacitet**
Den sökande organisationen ska ha kompetens och kapacitet att arbeta med beteendemässig utveckling hos den aktuella målgruppen. Organisationen bör även sedan tidigare ha arbetat med utlandspraktik och med fördel ha ett etablerat samarbete med en eller flera mottagarorganisationer.
- **Rätt målgrupp**
Ur ett kostnadseffektivitetsperspektiv är det centralt att deltagarna som rekryteras under längre tid stått utanför arbetsmarknaden och att de brister i handlingskraft och proaktivitet på grund av bristande självförtroende och motivation.

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

- **Förhållningssätt och tilltro**

Förhållningssättet innefattar tilltro till individens inre kapacitet samt förmåga att överkomma svårigheter och att arbetssättet präglas av en växelvis kombination av utmaningar och stöd, ett individanpassat, flexibelt upplägg samt användningen av gruppen som stödjande struktur.

- **En lyckad utlandspraktik**

En välfungerande matchning mellan deltagare och arbetsplats krävs för en lyckad utlandspraktik. Det handlar bland annat om att deltagarnas intressen är styrande i så hög utsträckning som möjligt, vilket i sin tur ställer krav på att deltagarna har en informerad uppfattning om vad olika yrken innebär. Vidare utgörs en bra matchning av att arbetsplatsen tillvaratar deltagarens styrkor samt hanterar hans utmaningar och svårigheter. Arbetsplatsen i fråga behöver därför vara väl förberedd på vem som kommer. Tillgången till coachstöd på plats för deltagaren har även visat vara av stor betydelse för en lyckad praktikperiod.

Ett gott samarbete mellan sändarorganisation (projektet) samt mottagarorganisation är grundläggande för att ovan förutsättningar ska kunna uppfyllas. Organisationerna behöver ha en gemensam bild av syftet med praktiken samt hur deltagarna ska bemötas och stödjas, men också om att vara tydlig med vad respektive organisation kan förvänta sig av den andra.

- **Efterföljande stöd**

Uppföljning och fortsatt stöd krävs för att deltagarnas personliga utveckling avseende exempelvis initiativförmåga, motivation och självtillit ska bli långsiktigt hållbar. Ett efterföljande stöd är även centralt i de fall deltagaren står långt från arbetsmarknaden av fler skäl än enbart bristande självtillit och initiativförmåga. Detta ställer krav på en fungerande samverkan med anvisande aktörer under såväl rekryteringsfas som genomförande och avslut.

- **Förankring och samverkan**

Det är av ytterst vikt med förankring hos samverkande aktörer för att säkra önskad målgrupp och efterföljande stöd. Förankring kräver bland annat tillgång till rätt nivå inom organisationerna.

Exempel på viktiga projektaktörer är Försäkringskassan, kommuner, vården, utbildningsområdets aktörer, näringslivet och aktörer inom den ideella sektorn.

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

Förutsättningar för ansökan

Utlysningens period

Utlysningen pågår mellan 1 juli 2019 – 5 september 2019. Tänk på att utlysningen stänger klockan 16.00 den sista ansökningsdagen. Efter denna tidpunkt kan inga kompletteringar göras, såvida inte Svenska ESF-rådet begär detta.

Projektets start- och slutdatum

Projekten kan starta tidigast den 1 november 2019 och senast 1 december 2019. Slutdatum för projekten är den 30 juni 2022. Svenska ESF-rådet kan dock pröva frågan om förändrad projekttid, efter ansökan från projektet eller på eget initiativ.

Möjliga projektägare

Utlysningen vänder sig till aktörer inom offentlig, ideell och privat sektor. Sökande ska ha erfarenhet av att arbeta med målgruppen och bör även ha erfarenhet av mobilitetsprogram. Utlysningen vänder sig endast till projekt och projektägare som avser att ge nationell effekt för utlysningens frågeställning. I ansökan ska det tydligt framgå på vilket sätt detta sker.

Svenska ESF-rådet ser helst sökande som kan tänka sig att både agera projektägare i ett svenskt socialfondsprojekt såväl som partner villig att ta emot ungdomar från något annat EU land.

Resultatbaserat arbetssätt

Svenska ESF-rådet har beslutat att införa ett resultatbaserat arbetssätt (RBM, Result Based Management), vilket innebär att alla som driver ett socialfondsprojekt ska arbeta resultatbaserat. Projektet ska ha resultatfokus med ett tydligt beskrivet samband mellan problemanalys, resurser, aktiviteter, resultat och effekter. På detta sätt ska projektets förutsättningar att nå förväntade resultat synliggöras. I samband med ansökan ska därför sökanden ta fram en förändringsteori som biläggs ansökan. [Här finns mallen för förändringsteorin.](#)

Mer information och stöd om ett resultatbaserat arbetssätt finns här: [Att säkra Europeiska socialfondens och projektens resultat - att arbeta resultatbaserat.](#)

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

Horisontella principer

De horisontella principerna om lika möjligheter och icke-diskriminering, tillgänglighet och jämställdhet har en dubbel funktion. Dels ska de bidra till en breddad syn på kompetens hos arbetsgivare och främjandeaktörer, dels fungerar de som krav på genomförandet av projekten i syfte att säkerställa att vissa grupper inte exkluderas.

Jämställdhet

Socialfondens projekt ska främja jämställdhet med utgångspunkt i programmets mål, målgrupper och prioriteringar genom att projektet har jämställdhetskompetens internt eller genom externt stöd, en jämställdhetsanalys ingår i projektets problemanalys, aktiviteter i projektet beaktar jämställdhetsperspektiv i enlighet med analysen, och att jämställdhetsperspektivet finns med i utvärderingen av projektet. Målet är att projekten främjar jämställdhetsperspektivet i sin verksamhet genom att kunskap om kvinnors och mäns olika förutsättningar och villkor på arbetsmarknaden används i analyser och vid genomförande av projekten.

I enlighet med [Standarden för jämställdhetsintegrering](#) ställer myndigheten följande krav.

1. En *jämställdhetsanalys* av projektets fokusområde ska ingå i problembeskrivningen där könsmönster finns beskrivna med kvantitativa och kvalitativa data. Analysen ska göras med utgångspunkt i de jämställdhetsmål som fastställs utifrån projektets problemområde och målgrupp. Genom att arbeta utifrån sin kontext ska projekten bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. Vi rekommenderar metoden 4R som stöd i genomförandet av analysen.
2. Projektet ska ange egna *jämställdhetsmål* som visar hur projektet ska bidra till jämställdhet inom projektets fokusområde.
3. Projektet ska ange *indikatorer* för uppföljning av jämställdhetsmålen.
4. *Aktiviteter* i genomförandet ska finnas angivna i syfte att lösa de i projektansökan identifierade jämställdhetsproblemen. Det ska finnas en logisk koppling mellan analys, mål, aktiviteter, resultat och effekter.
5. Projektet ska ha tillgång till *jämställdhetskompetens*. Saknas kompetens internt ska stödstrukturer användas, alternativt läggs kostnaden för externa experter in i budgeten.
6. Projektet ska beskriva hur jämställdhetskompetens säkras vid *upphandling av utbildningar och utvärdering*.

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

7. Projektet ska beskriva hur mål/resultat/effekter för jämställdhet ska *följas upp* internt och åtgärdas om de inte följer plan.

8. Projektet ska beskriva hur mål/resultat/effekter för jämställdhet ska *utvärderas* externt.

I ansökan är det ett krav att punkt 1 *Jämställdhetsanalys* och punkt 5 *Jämställdhetskompetens* finns beskrivet. Resterande punkter skall ingå i projektets genomförandefas, men detta kan utarbetas under analys- och planeringsfasen.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Tillgänglighet ska tillämpas som horisontell princip och inriktas på att bidra till förutsättningar för en mer inkluderande arbetsmarknad som kan öppna möjligheter för fler personer med funktionsnedsättning att få arbete på lika villkor. Målet är att projekten främjar tillgänglighetsperspektivet i sin verksamhet genom att identifiera och undanröja hinder för tillgänglighet, och på så sätt möjliggör för kvinnor och män med olika funktionsnedsättningar att bli delaktiga i projektets insatser.

Svenska ESF-rådet har utvecklat en standard för tillgänglighetsintegrering, som ett stöd i utvecklingen och genomförandet av projekt. [Den kan du läsa här.](#)

Lika möjligheter och icke-diskriminering

I svensk lagstiftning finns skydd mot diskriminering som har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Det finns också krav på att arbetsgivare ska vidta aktiva åtgärder för att förhindra diskriminering och främja lika rättigheter kopplat till samtliga diskrimineringsgrunder. Det innebär att det i projekten ska finnas en god kunskap om förekomst av och mekanismer bakom diskriminering och att denna kunskap används i utformning och genomförande av projekten. Verksamheterna bör tillämpa rutiner och metoder som främjar lika möjligheter och säkerställer att diskriminering inte förekommer. Målet är att projekten främjar icke-diskrimineringsperspektivet i sin verksamhet genom att kunskap om diskriminering används i utformning och genomförande av projekten.

Hållbar utveckling (Ekologisk)

Det är valbart att arbeta med hållbar ekologisk utveckling i projektet. Europa 2020-strategins klimat- och energimål handlar om att utsläppen av växthusgaser ska minska, att andelen förnybar energi ska öka samt att primär energianvändning ska minska.

Socialfondens satsningar bör utföras på ett sådant sätt att de så långt som möjligt:

1. minimerar sina utsläpp av växthusgaser

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

2. använder sig av förnybar energi
3. är energieffektiva

Rent konkret kan det handla om att utforma en miljöpolicy och att ta miljöhänsyn i samband med resor och i upphandlingar. För att ytterligare främja Europa 2020-strategins klimat- och energimål rekommenderas projekt att själva beakta insatser kring hållbar utveckling.

Socialfondens nationella urvalskriterier

Inom Socialfonden finns ett antal urvalskriterier. Dessa ska bidra till att de projekt som har bäst förutsättningar att uppfylla det nationella socialfondsprogrammets mål väljs ut. Kriterierna som är aktuella i denna utlysning är att:

- projektet ska bidra till utlysningens och programmets mål och förväntade resultat
- ansökan ska beskriva hur projektet utgått från målgruppens och aktörernas behov i sin problemformulering
- projektet ska grunda sig i en problem- och behovsanalys
- det ska finnas relevant kapacitet och kompetens hos projektorganisationen
- projektet ska vara väl förankrat och ha säkrat ägarskap och utpekade mottagare för resultat
- projektet och dess resultat ska vara kostnadseffektiva
- projektet ska uppfylla kraven som ställs vid ansökningstillfället gällande de horisontella principerna
- projektet och dess resultat ska vara utvärderingsbara
- projekt som involverar för projektmålen relevant samverkan och då särskilt samverkan med Arbetsförmedlingen ska prioriteras
- projekt som direkt eller indirekt bidrar till att bryta könsstereotypa mönster på arbetsmarknaden eller att motverka demografiska obalanser ska prioriteras.

Av ansökningsformuläret framgår annan obligatorisk information som ska lämnas i samband med ansökan om stöd. Viktig information om hur ansökningar handläggs finns här: [Hur behandlas ansökan?](#)

Projektstruktur

Projektets faser

Projektgenomförandet delas in i tre olika delar:

- Analys- och planeringsfas, 1-6 månader

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

- Genomförandefas
- Avslutsfas, 1–3 månader

Endast en ansökan görs för samtliga tre faser. Det ska tydligt framgå i ansökan hur lång tid projektet bedömer att de behöver för respektive fas. Analys- och planeringsfasen är obligatorisk och kan vara i maximalt sex månader.

Analys- och planeringsfas

För att projektet ska kunna övergå från analys- och planeringsfas till genomförandefas ska följande punkter vara uppfyllda:

- fördjupad problemformulering, kartläggning och analys av målgruppens och verksamhetens förutsättningar, möjligheter och behov med tillhörande riskanalys
- utarbetade mål, indikatorer, förväntade resultat och effekter och vad konsekvenserna blir om dessa inte uppnås
- uppdaterad tid- och aktivitetsplan där aktiviteterna tydligt kopplas till projektets förväntade resultat och effekter
- konkretisering av uppföljning- och utvärderingsarbetet av projektverksamheten
- i ovanstående ska jämställdhets-, icke-diskriminerings- och tillgänglighetsperspektiv inkluderas
- en beskrivning av projektets personella resurser och styrning
- konkretisering av transnationellt samarbete och upprättade avtal med transnationell partner/s

Verksamheten under analys- och planeringsfasen ska redovisas till Svenska ESF-rådet i form av en rapport där redovisning av ovanstående punkter ska ingå. Om inte projektets rapport godkänns kan projektet komma att avbrytas.

Genomförandefas

Under genomförandefasen utförs projektets huvudsakliga verksamhet, i syfte att uppnå de resultat och effekter projekten eftersträvar.

Mobilitetsprojekt bygger övergripande på tre faser, förberedelse, utlandspraktik och uppföljningsfas.

- Förberedelsefasen kan bland annat innefatta coachning, kompetensanalys, arbetsträning, gruppstärkande övningar, arbetslivskunskap och språkundervisning. Syftet är att

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

förbereda deltagarna på utlandspraktiken och därmed maximera förutsättningarna för en lyckad praktikperiod.

- Utlandspraktiken, projektens andra fas, pågår i cirka två månader. Det är av betydelse att projekten dels har en tydlig överenskommelse med mottagarorganisationen utomlands som står för innehållet och dels med deltagaren själv så att även denne förstår sitt ansvar gentemot praktikplatsen, eventuell hyresvärd, andra deltagare och mottagarorganisationen.
- Uppföljningsfasen, projektens tredje fas, syftar till att stötta deltagaren vidare till arbete eller studier i Sverige, samt att vid behov slussa deltagaren till efterföljande stödjande insatser. Uppföljningsfasen är av största vikt för att deltagarna ska få bästa tänkbara utväxling av sina nya erfarenheter och kompetenser.

En rekommenderad gruppstorlek är tio deltagare per intag. Flera intag kan göras under projektperioden beroende på överenskommelsen med transnationella projektpartners.

I syfte att skapa goda förutsättningar för genomförande av mobilitetsprojekt rekommenderar Svenska ESF-rådet sökande att ta del av:

- [Coordinated Call on ESF Transnational Mobility Measures for Disadvantaged Youth and Young Adults](#)
- [Manual of Guidance](#)
- [TLN Mobility - Addressing Youth Unemployment in Europe through transnational ESF mobility measures](#)

För sökning av transnationella projektpartners finns databaserna

- [Partner Search Database](#)
- [The ESF Transnational Platform](#)

Avslutsfas

Under projektens avslutsfas ska projektet avslutas på ett strukturerat sätt. Följande insatser kan genomföras i avslutsfasen:

- uppföljning av resultat och effekter
- uppföljningar på individnivå av de deltagare som lämnat projektet
- färdigställande av slutrapport
- färdigställande av utvärderarens rapport
- ekonomisk slutredovisning av projektet.

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

Budget

En budget ska göras för hela projekttiden. Tänk noga igenom kostnaderna och koppla dem till aktiviteterna i projektet och försök att säkerställa så att alla kostnader som behövs för att driva projektet finns med i budgeten.

Eftersom projektmedel inom Europeiska socialfonden är avsedda för respektive medlemsstat bygger aktuell utlysning på att man med socialfondsmedel betalar för resor, logi och mottagarkostnader kring utlandspraktiken till en arrangör i mottagarlandet. På samma sätt kommer man att få betalt från den projektpartner man har i mottagarlandet när man ordnar platser för ungdomar som ska praktisera i Sverige.

De schabloner och enhetskostnader som Svenska ESF-rådet publicerar är tvingande.

Sökande uppmanas att ta del av [Handledning i projektekonomi](#).

För budget gällande Ungas mobilitet se [här](#). I ansökningsformuläret finns kostnadsslaget Unga i mobilitet som ska användas för dessa enhetskostnader.

Medfinansiering

I denna utlysning ska projektets medfinansiering uppgå till 25%. Medfinansieringen kan bestå av kontanta medel, deltagarersättning, samt bidrag i annat än pengar i form av tid från offentlig och privat medfinansiering.

I projektansökan ska anges hur medfinansieringen kommer att säkerställas och vad den kommer att bestå av. I samband med beredning av ansökan kommer Svenska ESF-rådet att säkerställa och bedöma angiven medfinansiering. Det är därför viktigt att ansökan innehåller aktuella och kompletta kontaktuppgifter till angivna medfinansierare.

I samband med ansökan bör samverkanspartner visa genom avsiktsförklaring (som bifogas ansökans bekräftelsebrev) att projektet och det tänkta genomförandet är förankrat hos samverkanspartner och att beredskap finns i de berörda organisationerna för att avsätta tid till genomförandet om detta t.ex. är en del i medfinansieringen.

Kostnadseffektivitet och lagen om offentlig upphandling (LOU)

Samtliga stödsökande ska vid köp av varor och tjänster verka för att kostnadseffektivitet uppnås. Stödsökande som är upphandlande enheter enligt LOU ska även tillämpa denna lag inom projektverksamheten. Stödsökande i den ideella och privata sektorn är normalt inte berörda av LOU. Här krävs istället att man kan visa att man har agerat på i övrigt affärsmässiga villkor, vilket i

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

normalfallet innebär att köp av varor och tjänster ska utsättas för konkurrens och att principerna om likvärdighet, icke diskriminering, öppenhet, ömsesidigt godkännande samt proportionalitet beaktas så att kostnadseffektivitet uppnås. Offentliga aktörer ska bifoga sin upphandlingspolicy.

Statsstöd

Ekonomiskt stöd från Europeiska socialfonden omfattas av EU:s regler om statsstöd. Möjlighet att lämna ekonomiskt stöd till näringslivet regleras av artiklarna 107-109 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och Förordning (2015:61) om statligt stöd inom det nationella socialfondsprogrammet. En redogörelse för sådant statligt stöd inklusive stöd av mindre betydelse som företag som deltar i insatsen mottagit de senaste tre åren ska bifogas ansökan om stöd. [Information och blankett om redovisning av försumbart stöd finns att ladda ner här.](#)

Utvärdering

Alla insatser som finansieras av medel från Socialfonden ska följas upp och utvärderas. Nedan ges en kortfattad information om det övergripande syftet med uppföljning och utvärdering i Socialfonden, samt information kring vad som behöver framgå av en projektansökan i utlysningen.

Uppföljning av indikatorer

Uppföljningen av indikatorer syftar till att vara ett underlag för styrning av och information om satsningarna i Socialfonden, både på program- och projektnivå. Uppföljningen syftar också till att skapa underlag för utvärderingen av program och projekt. För uppföljning gäller att projekten ska följas upp med Socialfondens indikatorer. För projekten innebär det ett ansvar för att rapportera in uppgifter om deltagarna till Statistiska centralbyrån.

När deltagarna börjar i projekten ska uppgifter rapporteras om personnummer, deltagarens startdatum, organisation som anvisat deltagaren (gäller deltagare inom programområde 2) och därefter ska projektet månatligen rapportera antal timmar som deltagaren deltagit i projektets verksamhet. I ansökan ska det framgå att projektet har kapacitet att hantera rapporteringen.

Projektutvärdering

Projektutvärderingen syftar till att bidra med kunskap till projektledningen om projektets utveckling och till projektägare/styrgrupp om hur resultaten kommer att införlivas i organisationernas utvecklingsbehov. Vidare syftar utvärderingen till att ge kunskap till Svenska ESF-rådet och dess

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

uppdragsgivare om hur projekten bidrar till utlysningarnas syften genom att påvisa resultat och effekter.

Eftersom projekten i socialfondsprogrammet kan ha många olika mål, målgrupper och projektupplägg kommer även utvärderingen skilja sig mellan projekt. Oavsett typ av projekt gäller dock att utvärderingen ska bidra till kunskap och nytta på flera olika nivåer. Det är både utvärderarens och projektledningens ansvar att säkerställa att relevanta intressenter får nytta av utvärderingen.

Utvärderingen ska kunna studera processer, resultat och effekter från projektet kopplat till utlysningen. Hur detta ska ske ska framgå av ansökan. Projektet ska även beskriva följande:

- Resurser avsatta för uppföljning och utvärdering samt återföring av resultat.
- Hur utvärderingen och dess resultat ska användas och hur den bidrar till genomförandet av projektet samt att stärka utvecklingsarbetet i de deltagande organisationerna.

Projektutvärderingen ska som huvudregel avropas från Svenska ESF-rådets ramavtal. Syftet med ramavtal är att kvalitetssäkra upphandlingen och förenkla för stödsökande samt att leverantörerna av utvärdering håller god kvalitet. Den stödsökande som redan har ett avtal med likvärdig utvärdering kan efter särskild överenskommelse med Svenska ESF-rådet använda sig av den leverantören.

Ytterligare riktlinjer och vägledning gällande uppföljning och utvärdering tillkommer i samband med bifall.

Praktisk information

Ansökan samt budget görs i Projektrummet på www.esf.se.

Bilagor att bifoga ansökan:

- Underskrivet bekräftelsebrev. [Här hittar du bekräftelsebrevet.](#)
- Offentliga aktörer ska bifoga sin inköspolicy
- Förändringsteori. [Här finns mallen för förändringsteorin.](#)
- Avsiktsförklaringar från samverkansaktörer
- Redogörelse för mottaget statligt stöd eller stöd av mindre betydelse (statsstöd). [Blanketten hittar du här.](#)

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Vi förändrar arbetsmarknaden

Bilagor skickas via e-post till esf@esf.se

Vid frågor kring denna utlysning kontaktas Johnny Karlsson (johnny.karlsson@esf.se), Anna-Lena Wessman (anna-lena.wessman@esf.se) eller Mikael Öhrner (mikael.ohrner@esf.se)

Välkommen att höra av Dig för mer information!

Europeiska socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling